

A meseillusztrációk változása a gyermekkönyvekben

Mag Anna Lidia

Óvodapedagógus alapképzési szak, Nappali munkarend

Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Farkas Beáta, művésztanár, Neveléstudományi Intézet, Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Óvodapedagógusként, rendkívül fontosnak tartom a gyermeki képzelet fejlődését, illetve a mesék szerepét. A mese szerepe a családokban nagyon lényeges, aminek fő eszköze a mesekönyv és azok illusztrációi, amik folyamatosan változnak és hatással vannak a gyermekek képzeletének fejlődésére. Szakdolgozatom címe „A meseillusztrációk változása a gyermekkönyvekben”, így kutatásom során főleg a múlt, jelen, illetve a jövő képi világának összehasonlítására térnék ki. Míg az első meseillusztrációk, a kézzel rajzolt mesekönyvek készítése, hónapokig, akár évekig tartott, a mai illusztrátorok a számítógépek segítségével kevesebb idő alatt hajtják végre ezt a folyamatot. Az előbbieken említett módszerekhez képest a mesterséges intelligencia pár perc alatt elkészít, akár több formátumot is. A digitális világunkban az MI már egyre jobban jelen van, ezáltal leegyszerűsít bizonyos munkafolyamatokat, ami a jövőben feltételezhetően (amire már most is vannak példák) helyettesíti az embert. Óvodapedagógus szemszögből, egyensúlyt kell teremtenünk a régebbi korok, a hagyományos stílusú könyvei és a kortárs művek elosztásában, mivel sok újonnan kiadott gyermekirodalmi mű grafikája nagyon elrugaszkodott a valóságtól, inkább rajzfilmes animáció hatása van, mint mesekönyvben szereplő kép. A kutatási anyagomat az előbbi mondatom fényében állítottam össze, ami szakirodalmi anyagok feldolgozása, kérdőíves kutatás szülők bevonásával, illetve a 4-6 éves korosztály, illusztrációk bemutatásán alapuló összehasonlítás, és erre épített reakcióvizsgálat. A felmérés iránykutatása, hogy a szülőknek, a példaként felhozott 1800-as évek végén készült illusztráció, a kortárs alkotó munkája, vagy a mesterséges intelligencia által illusztrált képek a szimpatikusabbak. A kutatást a Jancsi és Juliska közismert mesén keresztül végeztem, összehasonlítottam a régebbi klasszikus stílusban készült (1890) kézi grafikát, kortárs illusztrátor által készült grafikát, és a mesterséges intelligencia által készített illusztrációt. A kitöltő szülők, amíg lehetséges, a gyermekek számára a kortárs, vagy a régebbi stílust képviselő könyveket választják, veszik előtérbe, és háttérbe

helyezik, azokat, amiket a mesterséges intelligencia generált. A megkérdezett gyermekek többsége, viszont az MI által készített képet tartották a legszimpatikusabbnak. Úgy gondolom, hogy ez az eredmény is jól mutatja, hogy a mai rohanó világban és a fejlett technika eszközök által irányított mindennapokban, már szinte elkerülhetetlen, hogy a gyermekek (és a felnőttek egyaránt), kimaradjanak a mesterséges intelligencia által generált képi ingerek befolyásából. Sajnos minél több mesefilmet, videót, televíziót néz a gyermek, annál jobban, ahhoz a képi világhoz, túlszűfolt ingerhez szokik hozzá, így a mesekönyvek, akkor fogják lekötni a gyermek figyelmét, a szülőket pedig felkelteni, ha ilyen stílusban készülnek. A kitöltők válaszait összegezve a meseillusztrációk a gyermekirodalmi művekben, szülői szemmel, akkor jók, ha színvilágukban gazdagok, élénkek és a reális határokon belül maradva tükrözik a mese tartalmát. Emellett a válaszadó szülők szerint, a mese szövegi tartalmának és a hozzá tartozó képeknek összhangban kell lenniük, a szövegnek kell meghatározni az illusztrációk stílusát, színvilágát, formaiságát. Összegezve az eredményeket leolvasható, hogy a mesekönyvek szerencsére még mindig megjelennek a családok mindennapjaiban, és a szülők törekszenek ezeket úgy kiválasztani, hogy minőségi legyen mind a szöveg tartalma, mind az illusztrációk szempontjából (persze tudjuk, hogy ezek szubjektív vélemények).

További kutatásként a jövőben felméreném, hogy a mai óvodás kórú gyermekek mennyire ismerik a régi, klasszikus meséket mivel sokuknak a jelenlegi kutatásomban alkalmazott 'Jancsi és Juliska' sem volt ismerős.